

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tertia Seraphica Vinea, Sive Tertius Ordo De Poenitentia
à S.P.N. Francisco institutus**

Pauck, Engelbert

Coloniae, 1720

Num. 20. Declaratio dispensatoria circa Missionarios Nationis
Germano-Belgicæ, quoad usum, & contrectationem pecuniæ sub certis
clausulis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64103)

rint panes sanctos, quos contingere iis non licebat; quàm Apostolos excusavit, dum ipsos Pharisei arguerent, quòd esurientes alienas non lotis fricantes manibus spicas comdebant. Nos laudibile opus vestrum, piùmque Propositum attendentes, vestris supplicationibus inclinati, super prædicta vobiscum in illis regionibus [quamdiu præscripta vos arctat necessitas, & invitat utilitas, misericorditer dispensamus; dum tamen fraus non interveniat, sive dolus, vel sinceritatem vestram cupiditas non seducat. *Datum Laterani. XVI. Kal. April. Anno X. Pontificatus nostri. Orb. Seraph. To. 1. fol. 488. Lib. 3. C. 32. de habitu, ceterisque extrinsecis in Ordine Seraphico.*

Similem declarationem novissimis temporibus obtinuerunt PP. Capucini. Et ego pro Natione Germano-Belgica ad instantiam A. R. P. Erasmi Appelselt Ss. Theol. Lectoris Jubilati, tertio Ministri Provincialis almæ Prov. Sax. S. Crucis, Germaniæ superioris olim Commissarii Visitatoris; quæ est tenoris sequentis:

Declaratio Dispensatoria.

Circa Missionarios Nationis Germano-Belgiæ quo ad usum & contrectationem pecuniæ.

Supplica.

Eminentissimi & Reverendissimi Domini.

XX. **F.** Engelbertus Pauck Ord. S. Franc. FF. Min. Recoll. de strictiore Observantia Nationis Germano-Belgiæ Agens Generalis, exponit Eminentis vestris, in prædicta Natione reperiri multas pauperculas Missiones, hæresi ubique impune grassante, Missionarii verò pauperes, sive Habitu Franciscano, sive sæculari vestiti, sæpius tam in itinere, quàm locis Missionum copiam fi-

delis Syndici, seu sæcularis amici spiritualis, pecuniarum eleemosynarum Receptoris ad manus habere non possunt; frequentèque valde difficile est, talem sæcularem apud se tenere, vel per viam conducere, qui similes pecunias tractet, PP. Missionariorum necessitatibus sublevandis ad mentem Benefactorum & Dantium impendendas.

Quare supplicat humillimè, ut eo ipso, quo Missionarii instituentur, sive in Habitu Religioso, sive sæculari; ipsis statim intelligatur concessus pecuniæ usus, seu denariorum tractatio de licentia suorum Ministrorum Provincialium sub conditionibus, scilicet: quando urget necessitas, vel invitat utilitas, doloque & fraude cessante, eorum sinceritatem cupiditas non seducit. uti declaratum & dispensatum est ex Decreto S. Congregationis de prop. Fide hic adjuncto, cum PP. Capucinis. Petitur autem hæc declaratio, & dispensatio sub licentia AA. RR. PP. Ministrorum Provincialium, quia in specificatis Nationibus [exceptis solis Missionibus in Hollandia] non sunt Præfecti Missionum; & ubi hi non sunt, Missionarii sunt sub obedientia Min. Provincialis juxta Regulam S. P. FRANCISCI. *Decretum S. Congreg. Gen. de propag. Fide habita XV. Novemb. MDCCXV. relatò per R. P. F. Sylvium de Cavalariis Archi-Episcopum Athenarum Secretarium.* Præfenti libello supplici S. Congregatio censuit (si Sanctissimo placuerit) dispensandum esse in casu defectus fidelis Syndici cum Præfectis Missionum, seu eorum Provincia libus; ubi non sunt Præfecti Ord. FF. Min. Recoll. circa pecuniæ usum, juxta petita, additis conditionibus; videlicet: *quando urget necessitas, ac invitat utilitas, doloque ac fraude cessante eorum sinceritatem cupiditas non seducit.* Eisdemque Præfectis, vel Provincialibus concedendam esse facultatem eodem modo, & cum iisdem conditionibus

dispensandi cum Sociis Missionum iis bene-
visis. Non obstantibus. &c.

Eadem die Sanctissimum Decretum S. Con-
gregationis approbavit.

Datum Romæ die, anno, quo supra.

(L. S.)

*Joseph Card. Sacripantes. Præfectus.
F. Archi Episcopus Athenarum Secret.*

Notandum I. circa hoc Decretum, quod
in supplici libello habeantur hi termini:
quando urget necessitas, vel invitat utilitas.
In Decreto verò: *quando urget necessitas, ac
invitat utilitas.* Dubitatum porrò fuit, an
tò *ac* idem significaret, quod *vel*? quia Sup-
plica porrecta à Secretario præsentibus Car-
dinalibus in Congregatione continuit tò *vel*.
Cui supplicationi Ssmus annuit. Privilegia au-
tem accipiunt suam interpretationem à Sup-
plicante, menti enim Supplicantis præsum-
mitur se conformare Concedens. *C. cum Di-
lectus.* Imò mera fuit inadvertentia Scrip-
toris in Secretaria, qui loco *vel* posuit *ac*,
mihique ipse Scriptor respondit, tò *ac* juxta
ipso idem significare, quod *vel*, prout etiam
in S. Scriptura sæpe & sumitur pro *vel*. *E. G.
Levit. 10. Qui patri, matrique maledixerit,
sanguis ejus sit super eum.* Et juxta styllum
Curia in Brevibus Indulgentiarum ordinariè
ponitur, *omnibus utriusque sexus Christi
Fidelibus.* Ubi tamen necessariò ly *utriusque*
sumitur pro *utriusve*. Multò magis in præ-
senti; ubi necessariò tò *ac* debet sumi pro
vel. Ut Decretum conformetur gratiæ sub-
stantiali, quæ concessa est, seu declarationi
dispensatoriæ pro casu particulari Missiona-
riorum.

Notandum II. cum maxima cautela uti
debere Missionarios in habitu Franciscano
hoc privilegio, vel licentiâ dispensatoriâ,
seu Pontificiâ declaratione; uti mihi rescrip-
sit Romam F. Henricus Tempel Ss. Theol.

Lector Jubilatus. Prov. Sax. S. Crucis quar-
tùm Minister Provincialis, bis Romam, & se-
mel in Hispaniam ad Capitulum Generale
profectus, ad annos XXIV. totius Ordinis
Diffinitor Generalis, & per VI. annos ad so-
latium singularum Provinciarum summâ
cum laude & fructu Nationis Germano-Bel-
gicæ Commissarius Generalis cum potestate
ordinaria in singulas Provincias, & totam
Nationem; qui quâ talis ex consuetudine in
Natione Germano-Belgica receptâ gaudet
titulo Patris Reverendissimi; hic (inquam)
& tantus Pater monuit summa cum caute-
la practicandam esse à Missionariis pecuniæ
contrectationem, ob rationem hanc apodioti-
cam, quia;

Præcipuum & capitale Præceptum est;
quod Fratres *nullo modo* contrectent pecuni-
as. Prout declaravit *Innocentius XI. Con-
stit. Sollicitudo.* Ubi illud vocat capitale
Præceptum, quatenus in eo specialissimè altis-
sima paupertas nostra à cæteris Religioni-
bus discriminatur; imò in tali contrectatione
(civili) vix datur parvitas materiæ, quæ à
mortali excuset ratione (scandali, detrimenti,
& præjudicii, quod Ordini obvenit; solent
enim Sæculares offendi, minúsque compati-
untur Fratrum necessitatibus, dum vident
Fratres etiam unum, vel alterum obulum
expendere, indeque retrahuntur ab elec-
mosynis Ordini dandis, à recipiendis gratis
hospitio Fratribus, quos præ aliis Religiosis
charitativè ex amore Dei excipiunt, suppo-
nendo, eos pecuniis non uti; docerque ex-
perientia in Italia, & aliis partibus; quan-
tum, & quasi irreparabile damnum intule-
rint, inferantque Religioni mali Fratres, qui
incautè pecunias tractant. *Vide scholam pau-
pert. datam prælo à P. Augustino Mathencio
Roma 1716. fol. 188. & fol. 206. n.
42. ubi*

Quærit, an sit dabilis casus, in quo Fra-

tres